

DUMAN

Ünal Özmen

Öykü 5

Editör

Murat Kaymak

Kapak

A. Ekin Özmen

Dizgi

Paydos Yayıncılık

3. Baskı

Matsa Basımevi

Ocak 2014

ISBN

978-9944-357-28-9

Paydos Yayıncılık

Bağlıca Cad. 8/A Etimesgut – NKARA

Tlf.: 506 3974127

paydosyayincilik@gmail.com

www.paydosyayincilik.com

Duman, sahipleri tarafından getirildiği Şehre alışmaya çalışan bir oban köpeğinin öyküsüdür.

Kitapta, yeni taşındığı kentte “ev halkından biri” saydığı kpeğinden vazgeçmesi istenen bir köylünün, bunu çeşitli yöntemlerle dile getiren kent kültürüne karşı savunması dile getirilmektedir.

Yakın dostumuz köpeklerin, bu süreçten nasıl etkilendikleri ise kendi dilleriyle anlatılmaktadır.

Çimen

Çimen, Otlukbeli dağlarının batısında, dağın kuzey yamacından Karadeniz'e bakan büyük bir tepedir. O kadar büyük ki yöre halkı ona, "Çimen Dağı" der. Haksız da sayılmazlar; Çimen, yayıldığı alanın genişliği kadar, Otlukbeli'nin zirvesinde olmasından dolayı "dağ" yakıştırmasını çoktan hak ediyor.

Çimen'in zirvesine çıkarsanız, gökyüzüyle birlikte önündeki vadinin tamamı görüş alanınıza girer. Sağda Otlukbeli'nin, solda Kop dağlarının gökyüzü çadırının iki direği gibi durduğunu fark edersiniz... Başınızı sağa sola çevirdiğinizde, dağın eteklerinde irili ufaklı birçok köy ve Spanazat dışında diğerleri birkaç gün sonra kuruyacak dereleri de görürsünüz.

Spanazat Deresi, Balokur ve Çorak köylerinden geçip Nalbant Vadisi'nde Yeniköy Deresi'ni de kendine katarak Kelor Köprüsünden geçip Kelkit'e kadar aynı ad altında akar. Kırk kilometrelik yolculuğunda irili ufaklı onlarca dere Spanazat'a katılmasına rağmen, hepsi birleştiği yerde adını kaybeder.

Spanazat, İrfani Bey'in çiftliğinden kurtulup, Kelkit Ovası'nda Dayısı deresi ile birleşene kadar adını yaşatır. İki dere, Çimen köylülerinin verdiği isimlerini orada bırakarak Kelkit Çay'ı adı altında Yeşil Irmağa kadar akarlar.

Çimen'den baktığınızda, dere kenarlarında insanlar tarafından dikildiği belli olan söğüt ağaçları gözünüzden kaçmaz. Dere üzerine abanmış düzenli aralıklarla dikili söğütlerin, su birikintilerini etkili güneşin buharlaştırmasından korumaya çalıştığını görürsünüz.

İlkbaharın buradaki en güzel günlerinden biri...

Yavaş yavaş yer değiştiren parçalanmış bulutlar var gökyüzünde. Açık gri renkleriyle biri ufuktan kaybolurken, bir diğeri ters taraftan sahneye çıkıyor.

Gözünüzü bulutların dansından, onlarla yaşama-ya başladığınız hayal dünyasından ayırıp önünüzdeki dünyaya bakmak istemezsiniz...

Osman Amca

Vadide, bir çift öküzün çektiği boş bir kağrı, üstünde orta yaşın üzerinde bir adam Yeşilyurt köyüne doğru yol alıyor.

Kağrının gölgesinde, on bin yıldır insanların arkasından yürüyüşünün yorgunluk belirtilerini taşıyan bir köpek...

Öküzlerin ritmine uygun adımlarla yürüyen köpek, sanki kağrıyı kendisi çekiyormuş gibi bitkin! Dili bir karış dışarıda, başı, sağa sola kukla gibi sallanıyor. Kağrının koyu gölgesini kaçırmamak için bazen adımlarını hızlandırmak zorunda kalıyor o kadar.

Adamın bedeni, gökyüzünden vadiye koşar adım inen güneşin altında yanıyor. Arada bir dağdan vadiye esen rüzgâr, biraz olsun serinlemelerini sağlıyor olsa da yolculuklarının çekilmez olmasını engellemiyor.

Güneş, doğaya olağanüstü bir yaşam ortamı sağlarken görüş alanına giren her şeyi gereğinden fazla ısıtıyordu. Taş, toprak, çiçek, ağaç, “börtü böcek” ne varsa her şey güneşi gereksinim duyduğu kadar emiyor; güneş ise bu talebi her zaman olduğu gibi müthiş bir cömertlikle karşılıyordu. Ancak Yeşilyurt yolcuları, güneşin bu fazla cömert davranışından oldukça sıkılmışa benziyor. Etkili ısıcağın yarattığı sıkıntının maddi görünüşü olan ter, öküzlerin üzerlerinde kuruyup tuz olurken adam, ıslanan şapkasını sık sık çıkarıp tekrar güneşte kurutmak zorunda kalıyor.

Adam, terini sildikten sonra elindeki sopayla öküzleri uyarıyor.

Osman Amca, güneşten, yağmurdan kaçır gibi kaçıyor.

Duman

Osman Amca, ailesi ile birlikte Çimen'in en şirin köyü Yeşilyurt'ta yaşıyordu. Köy, kıyısı yaşlı söğüt ağaçlarıyla çevrili küçük bir derenin iki yakasına dizilmiş otuz kırk kadar evden oluşuyordu.

Birbirine oldukça uzak ağaç toplulukları görülse de ormanı olmayan bu köye Yeşilyurt denmesi, sonbaharda bile yeşilliğini yitirmeyen otlaklarla çevrili olmasındandır. Belli ki Otlukbeli'nin bu bölgesi Çimen adını yeşilliğinden almış...

Yeşilyurt, insanlara olduğu kadar, Çimen’de yaşayan diğer hayvanlara da yurtluk yapan bir köydü. Kuşlar yaşlı söğütlerin dallarına yuva yapar, sincaplar gövdesinde barınırdı. Tavşanların evcil olduğu; yeryüzünde renk renk çiçeklerin, gökyüzünde çeşit çeşit kuşların uçtuğu, bütün canlıların iç içe özgür bir şekilde yaşadığı yerin adıydı Yeşilyurt.

Köyde, insanlar hayvanlardan, hayvanlar insanlardan korkmaz; köpeklere tasma takılmazdı.

Herkesin birbirini sevdiği, mutluluğun sevgi olduğuna inanılan bir köydü burası...

Zamanla köyün nüfusu arttı. Az insan yaşarken çok insan yaşar oldu. Toprak yoruldu. Bire otuz buğday veren tarlalar, bire beş buğday vermeye başladı. Köyde yaşayanlar gittikçe geçim sıkıntısı çekmeye başladı.

Osman Amca, her gün biraz daha büyüyen çocuklarının geleceğini; ailesinin geçimini nasıl sağlayacağını düşünüyordu. Sonunda çalışmak için şehire taşınmaya karar verdi. Taşınmayı düşündüğü şehir çok büyüktü.

Osman Amca, göç kararını ailesine anlattı. Ancak eşi, oğlu ve kızı köyden ayrılmak istemediklerini söylediler. Ona “Köyümüzü çok seviyoruz.” dediler.

Osman Amca, kendisinin de köyünü çok sevdiğini, doğup büyüdüğü yerden ayrılmak istemediğini ama şehre gidip bir iş bulmasının zorunlu olduğunu anlattı onlara.

Sonunda herkes şehre taşınma kararını kaygı ile kabul etti.

Aile arasındaki konuşmaları, minderin üzerinde uyuyormuş gibi yatan evin kedisi Sarıkız da duydu.

Sarıkız, miyavlayarak ailenin taşınma kararını, evin köpeği Duman'a anlattı. Ona:

-Sahiplerimiz taşınsa da sen kendi başının çaresine bakmanın bir yolunu bulursun. İyi kötü idare edersin. Evi olmayan bir kedi nasıl yaşar... Ben ne yaparım sahiplerim giderse, diyerek daha çok kendisi için kaygılarını dile getirdi.

Duman havlayarak:

-Üzülme! Belki seni de götürürler. Kedilerin şehirlerde yaşadığını duymuştum. diyerek Sarıkız'ı teselli etmeye çalıştı.

Bu yanıtta biraz rahatlamış olan Sarıkız:

-Emin değilim! Diyelim ki beni götürdüler, ya sen! Sen ne yapacaksın burada yalnız başına?

Duman, Sarıkız'ın kendisini düşünmüş olmasından çok mutlu oldu. Ağlamaklı bir sesle:

-Önümüz yaz. Bir süre arkadaşların yiyecekleriyle idare ederim. Kışın da yayladaki eve giderim, dedi.

Tam o sırada yanlarından geçen evin kızı Yazgülü, sanki onların ne konuştuğunu anlamış gibi:

-Tembel tembel ne duruyorsunuz? Siz de gidiyorsunuz! Haydi hazırlanın bakayım! diyerek aile ile birlikte şehre götürüleceklerini söyledi onlara.

Duman ile Sarıkız, ailenin kendileri hakkındaki kararına; dışlanmamış olmalarına çok sevindiler.

İki arkadaş sevinçlerini havlayıp miyavlayarak gökyüzüne haykırdılar. Onların bu sevincini duymayan kalmadı!

Kedi ile köpek, el ele, kol kola sevinç çığlıkları atarken birden göz göze geldiler. Bilinmedik bir yere gitmenin, doğup büyüdükleri yeri terketmenin, arkadaşlarından, akrabalarından ayrılmanın kaygısı ikisinin aklına da aynı zamanda gelmişti. Sarıkız biraz da istekli olduğunu belli ederek:

- Karar verilmiş bir kez, uymak gerek! Haydi hazırlanalım! diyerek oradan ayrıldı.

Hazırlık olup da yatak-yorgan, kap-kacak toplayacak değıllerdı ya... Onların yapacağı hazırlık,

ayak altında dolaşmadan olup bitenleri izlemek, geride kalacak arkadaşlarıyla vedalaşmak olabildi ancak.

Sarıköz, kedi arkadaşlarını; Duman, köpek arkadaşlarını bir bir gezerek ailenin şehre taşınma kararını, kendilerinin de onlarla birlikte gideceklerini anlattılar.

*

Kısa sürede taşınma hazırlıklarına başlandı. Osman Amca ineği ile yavrusunu pazarda sattı. İki keçisi ile on üç koyununu da komşuları satın aldı.

Yolculuk günü geldi çatı. Eşyalar kamyonaya yüklendi. Osman Amca şoförün yanına, ailenin diğer üyeleri kamyonun üstüne bindiler. Sarıkız boş patates küfesinin, Duman odun sandığının içine yerleştiler.

Kamyon büyük bir gürültüyle hareket etti. Köylüler, çok sevdikleri Osman Amca ve ailesini el sallayarak yolcu ettiler. Köylüler hep bir ağızdan “Arkanızda kalanları unutmayın!” dediler.

Duman ile Sarıkız, kamyonun üzerinden havlayıp miyavlayarak geride kalan arkadaşlarıyla son kez vedalaştı. Köyün kedileriyle köpekleri de bu ayrılığa çok üzüldüler. Üzüntülerini havlayıp miyavlayarak belli ettiler. Kimi kediler ve köpekler, içinden onların gittiği yere gitmeyi geçirdi.

Kamyon az gitti, uz gitti, dere tepe düz gitti. Sonunda sabaha karşı kente girdi. Kenti ilk gören Duman oldu. Gece boyunca uyumamıştı. Kenti, kentteki yaşantısını merak etmekten gözüne uyku girmemişti.

Duman, göz alabildiğine geniş yolları, gidip gelen yüzlerce otomobili gördüğü an köyün çok gerilerde kaldığını anladı. Dönmek istese de bir daha köyü bulamazdı. Bu düşünceler yalnızlık duygusuna kapılmasına neden oldu.

Duman duygusal bir köpekti. Böyle durumlarda duygularını daha çok insanlarla paylaşırdı. Duygularını bastırmak, birazcık olsun yalnızlığını paylaşacağı, sığınabileceği birilerini aradı. Çevresine bakındı. Yanı başında uyuklayan ailenin oğlu Temir'i gördü. Temir, hâlâ uyuyordu; yaklaşım yüzünü yalayarak uyanmasını sağladı.

Kamyondaki herkes sırayla uyandı. En son uyanan Sarıkız oldu. Gittikçe artan şehir gürültüsü, şehrin karmaşık görüntüsü o an Sarıkız'ı Duman kadar etkilemedi. Sanki daha önce yaşadığı bir yere gidiyormuş gibi hissetti kendisini. Nasıl olsa sıvışıp yatacak bir yatak ucu bulurum rahatlığında idi.

Her uyanan ilk kez geldiği bu kenti görünce

şaşırıyordu. Kamyon şehrin içinde ilerledikçe diğerlerinin de şaşkınlıkları, heyecanları, kaygıları, korkuları artıyordu.

Köyde en fazla birkaç insan bir arada görülürken, burada bir bakışta yüzlerce, binlerce insan görünüyordu. Bir oraya bir buraya gidip geliyorlardı. Aralarında ne bir kedi, ne de bir köpek vardı. Renk renk arabalar, vitrinlerinde ışık yanan dükkanlar, kocaman binalar şaşkınlıklarını daha da arttırıyordu.

*

Kamyon, uzun bir süre hiç değişmeyen bildik şehir görüntülerinin içinde yol aldı. Sonunda içinde birçok apartman ve müstakil evin bulunduğu bir sitenin demirli kapısından içeri girdi. Osman Amca'nın işaret ettiği 13 numaralı apartmanın önünde durdu. Geldikleri yer, içinde yüzlerce ailenin yaşadığı bir siteydi.

Osman Amca arabadan indi. Bir süre gözden kaybolduktan sonra yanında bir kişiyle birlikte döndü.

Yanıdaki adam Osman Amca'nın karısının kardeşi Ömer'di. Ömer yıllar önce kente göçmüş, bu sitede kapıcılık işi bulmuş ve burada kalmıştı. Osman Amca taşınma kararını Ömer'e telefonla anlatmış, o da 13 numaralı apartmanın kapıcılık işini bulmuştu.

Ömer, ablası ve yeğenleriyle kucaklaştı. Onları özlemle öptü. "Sizi görünce kendimi köyümde hissettim." dedi.

Yazgülü ile Temir dayılarını görünce gök sevindiler. Bilinmedik bir yerde olmanın korkusunu, tedirginliğini biraz olsun üzerlerinden attılar.

Ömer kız kardeşi ile yeğenlerini evine götürdü. Sonra kamyondaki eşyaları, Osman Amca ile mer 13 numaralı apartmanın zemin katındaki daireye taşımaya başladılar.

Duman, kamyonun açılan kapağından yere atladı. Kuyruğunu kısararak duvarın dibine bırakılan sandığın gölgesine yattı. Sarıkız, mer'in indirmeye gliştiği kfeden zıplayarak yere indi. Dumanın yanına oturdu.

Ömer kedi ile köpeği göstererek:

- Burada bunlara bakman gök zor olur enişe. Ne diye getirdin ki bunları! Hem apartman sakinleri burada yaşamalarına izin vermez, diye sözüne devam ederken Osman Amca mer'in sözünü keserek:

- Bunlar bizim evladımız sayılır. Köyde bırakıp da onun bunun kapısında perişan olmalarına gönlümüz elvermedi. Getirdik işe! Bir yer buluruz herhalde diyerek, kararını savundu.

Konuşmanın kendileriyle ilgili olduğunu fark eden Duman ile Sarıkız, Osman Amca'nın szlelerinden gök mutlu oldular. Duman yattığı yerden

mırılıtlar çıkartarak, Osman Amca'ya teŖekkür etti. Sarıkız da Osman Amca'nın yanına gidip ayaklarına sürtünerek duygularını belli etti.

Osman Amca'nın bu tavrı onları biraz daha rahatlatmıŖtı. Böylece hiçbir çıkara dayalı olmayan iliŖkileri biraz daha pekiŖmiŖ oldu.

Diğer apartmanların kapıcılarının da yardımıyla eŖyalar kısa sürede taŖındı.

EŖyaları yerleŖtirme telaŖında olan aile, Duman ile Sarıkızı unutmuŖ gibiydiler. Sarıkız Duman'a yaslanmış, buldukları yerden ayrılmadan kesik kesik uyuklayarak açlıklarını belli etmemeye alıŖıyorlardı. Bu ara apartmana girip çıkan insanlar, durup ilk kez gördükleri bu iki yabancı hayvana bakıyorlardı. İlerinde sevgiyle bakanlar olduğu gibi nefretle bakanlar da vardı.

Duman, baŖı n ayaklarının üzerinde uyuklarken aniden cırtlak ince bir ses duydu. Sesle birlikte Sarıkız'ın da kendine doğru sığındığını fark etti. Duyduğu ses Duman'ı telaŖlandırmadı. MenteŖesi paslanmış kapı gıcirtısı gibi bir sestir. Onu korkutacak bir ses değildi duyduğu. Yine de baŖını kaldırma gereği duymadan sol gözünü açarak sesin geldiği yöne baktı. Sarıkız'dan biraz büyük, kedi mi köpek mi olduğu pek belli

olmayan kuyruksuz bir yaratık gördü. Kıvırcık tüyleri, uzun kulaklarıyla daha çok köpeğe benzeyen sevimli bir yaratıktı. Bağlı olduğu tasmayı tutan bir bayan vardı yanında.

Bayan:

- Uzak duralım bu sokak hayvanlarından Fino! diyerek çekiştiriyordu köpeğini. O ise sahibinden aldığı cesaretle havlamasına devam ediyordu.

Duman ilgisizliğini sürdürürken Sarıkız, hırlayarak, düşmanca olduğu belli olan bu harekete karşı kendisini korumaya kararlı olduğunu belli etmeye çalışıyordu. Bu ilk karşılaşmada horlanacak biri izlenimi yaratırsa, sonraki zamanlarda itilip kalkılan biri olarak görüleceğini düşündü.

*

Duman, kendi cinsinin en iri köpeklerinden biriydi. Geniş göğüs yapısı, kocaman kafası ona heybetli bir görünüm veriyordu. Bu da görenlerin ilk bakışta korkmalarına neden oluyordu. Oysa Duman, görünüşünün insanlar üzerinde bıraktığı izlenimin aksine, ağırbaşlı ve kibar bir köpekti.

Fino, bağırp çağırmasına aldırış etmeyen Duman'ın bu yönünü hemen fark etti. Onun kendisi için bir tehlike olmadığını, kendi türünün farklı bir cinsi olduğunu anladı. Korkuya, kıskançlığa bağlı olan havlamasına son verdi. Korkulamak için Duman'a doğru ilerlemeye çalıştı. Ancak, tasmaını tutan bayanın sürüklemesiyle hızla oradan uzaklaşmak zorunda kaldı.

Bayan bahçıvanlardan birini yanına çağırarak:

- Bizim apartmanın önünde bir sokak köpeği ile bir de sokak kedisi var. Onları hemen dışarı atmanızı istiyorum, uyarısında bulundu.

Bahçıvan, elindeki çapa ile birlikte Duman'la Sarıkız'ın karşısına dikildi. "Hadi gidin bura-

dan!” “Terk edin burayı!” diyerek elindeki çapayla iki yabancıyı korkutmaya çalıştı. Duman soğukkanlı, ağırbaşlı duruşunu bozmadı.

Uyarısına aldırmış etmeyen yabancılara sinirlenen bahçıvan, elindeki çapayla Duman’ın kafasına vurmaya kalkıştı. Bahçıvanın bu hareketi üzerine Duman, ayağa kalkarak gövdesini gösterme gereğini duydu.

İri yapısını göstermek, Duman’ın kendisinden güçsüz rakiplerini caydırmak için en çok başvurduğu yöntemdi ve çok işe yarıyordu. Çoğu zaman kavga etmeden sorunu çözüyordu.

Henüz kalkmaya çalışırken Duman’ın gücünü fark eden bahçıvan, önce birkaç adım geriledi; Duman’ın iri gövdesini görünce de kaçarak oradan uzaklaştı.

Bahçıvan bir süre sonra iki arkadaşını daha yanına alarak tekrar döndü. Belli ki Duman’ı dışarı atmakta kararlıydılar. Adamların kararlı adımlarla geldiğini gören Sarıkız apartman kapısından içeri girdi. Kapı aralığından olup bitenleri izlemeye çalıştı.

Duman ise kavgayı engelleyecek birilerini görebilmek umuduyla çevresine baktı. Kimseyi göremeyince çaresiz hırlayarak dışını göstermesi gerektiğini düşündü.

Duman, uyarı amacıyla karşısındakilere önce hırladı. Hırlamanın caydırıcı olmadığını görünce güçlü bir havlamayla birlikte dudaklarını gererek dişlerini dışarı çıkardı. Duman'ın gittikçe ciddileştiğini fark eden adamlar olduğu yerde çakılıp kaldılar.

Duman'ın sesini duyan Ömer, Osman Amca ve ailesi, hep birlikte dışarı çıktılar. Gördükleri manzara onları da şaşırttı. Onlar bile Duman'ı bu kadar sinirli görmemişti.

Ömer, sitenin bahçıvanlarına gerekli açıklamaları yaptı. Duman'ın zararsız bir köpek olduğunu, yine de Osman Amca'nın gerekli önlemleri alacağını belirtti.

Ömer, adamlar gittikten sonra Osman Amca'ya:

- İnsanlar alışana kadar Duman'ın ortalıkta fazla görünmesini engellemeliyiz. Ayrıca kuduz, hepatit gibi bulaşıcı hastalıklara karşı aşılama da gerekir. Aşı işini ben hallederim, sitenin veterineri sayılırız ne de olsa! Komşulardan biri ölen köpeği için aldığı ilaçları bize bırakmıştı. Fazla da geciktirmemek gerek, ben hemen gidip aşılama getireyim. Sen dışarı çıkmasını engelle yeter! dedi.

Yazgüllu, Sarıkız'ı eve götürdü. Temir ise Duman'ı apartmanın içine alarak merdivenin altına yerleştirdi.

Olup bitenler Osman Amca'yı huzursuz etmişti. Ömer'in uyarılarından, gelip geöenlerin bazılarının hoşgörüsüz bakışlarından, ileride daha çok tepkiyle karşılaşacağını seziyordu.

Osman Amca bu kaygılarla apartman kapısından içeri girdi. Merdivenin altında yatan Duman'ın korkudan, heyecandan hala titrediğini gördü. Yanına öömelerek:

- Senin köyde yaptığın işi şehirde insanlara yaptırıyorlar Duman! Sakın gece kapıdan girip çıkanlara ses öıkarma. Bu bizi daha güö durumda bırakır, dikkatli olmalıyız oğlum! diyerek başını sevgiyle okşadı.

Bir süre sonra Ömer elinde bir paketle geldi. Duman'ın başucuna oturdu. Önce eldivenlerini taktı, ardından Duman'ın sakin bakışları altında sıvı ilacı şiringaya öekti. Sonra da iğneyi kalçasına daldırdı. Duman ilk kez aşi oluyordu. Canı acımıştı ama hiçbir tepki vermedi. Öünkü Osman Amca ile Ömer'in kendisine zarar verecek bir davranış içinde bulunmayacaklarından emindi.

İnsanları korumak amacıyla aşılanmasıyla Du-

man, şehirli olmaya ilk adımını atmış oldu.

Bir süre sonra karnı doymuş, güven içinde olmanın rahatlığı ile betonun serinliğinde derin bir uykuya daldı.

*

Osman Amca, ilk gecenin sabahı erkenden kalktı. Görevli olduğu apartmanın günlük hizmetlerine başlamadan önce, Duman'ı, çişini yapması için bahçenin gözden uzak bir köşesine götürdü.

Bu durum, Duman'ı çok utandırdı. Çünkü o, insanların yaşadığı, görülebileceğı yerlere çiş yapmazdı. Aslında Duman, insanlarla ilişkisini bozacak bütün davranışlardan kaçınırdı. Kuşkusuz diğer hayvanlar gibi onun da vahşi yaşamdan kalma alışkanlıkları vardı. Ama o, zaman içinde bu tür davranışlarını kontrol altına almayı bilmişti. Bundan dolayı, kendisine yakıştıramadığı bu rastgele yerde, sık dalları olan bir ağacın arkasına girerek yaptı tuvaletini.

Dönüşlerinde, kısa bacaklı, kuyruksuz, tüylü tüysüz birçok köpeğin aynı iş için yeşil alanlarda gezdirildiğini gördü. Çimenlerin üzerine, utanıp sıkılmadan tuvalet yapmalarına bir anlam veremedi.

Gördüğü köpeksi yaratıkların bazılarının sırtında elbise, başında kurdele vardı. Bir an kendisini onlar gibi giysiler içinde düşündü. Kendi kendinden utandı. Bu sapkın düşünceleri aklından çıkarmak için hızla başını sağa sola salladı.

Köpeğini gezdirenler arasında bir gün önce kendisine nefretle bakan kişileri de gördü.

Duman, bu insanların aslında köpekleri değil onların köpeğe benzemeyen yanlarını sevdiğini düşündü. Çünkü köpek diye gezdirdiklerinin hiçbiri kendisine benzemiyordu. Onlar köpekse kendisi köpek olamazdı.

Gördükleri ve bir günde yaşadıkları buraya ait olmadığı düşüncesini pekiştirdi. Özgürlük düşkünü köpekler buralara ait olamazdı. O uçsuz bucaksız çayırlarda koşmak, gücü yettiği kadar havlamak istiyordu. Korumasına muhtaç olan koyunlarla aynı ağılda yatmak ilk gün özlemine en çok çektiği şey oldu. Burada merdiven diplerine sığınarak yaşamak ona göre bir yaşam değildi. Gitmeliydi buralardan. Ama nasıl?

*

Sarıkız, geceyi, Yazgülu'nün ayakucunda uyu-yarak geçirdi. Evin rutubetli havasının dışında olağan dışı bir durumla karşılaşmadı. Yolculuğun yorgunluğunu üzerinden atmış gibiydi. Tek kaygısı, sınırları belli bir mekândan, kısa süre sonra sıkılacağını düşünmesiydi.

Sarıkız, bir yandan güneş görmeyen pencereden gökyüzünü seyrediyor, bir yandan da dışardan gelen garip havlama seslerine kulak kabartmış merakla çevresini tanımaya çalışıyordu. Birden, en çok duymak istediği sesi duyduğunu fark etti. Sesin geldiği yöne kulak kabarttı. Sese doğru sessiz adımlarla yürüdü. Henüz yitirmediği avcılık yeteneğini harekete geçirmek için pusuya yattı. Sürünerek sesin geldiği yere yaklaştı. Sandığın arkasındaki küçük tarla faresini gördü. Fare, ahşap sandığın kenarını kemiriyordu. Belli ki karnı acıkmıştı.

Fare, sandıkla duvar arasındaki dar aralıktan kendisine ulaşmaya çalışan düşmanını fark etti. İki duvarın köşesine sığınarak sonunu beklemeye başladı. Kaçmayı denemedi bile. Çünkü kaçacak yer yoktu.

Fare de kedi gibi her tarafı beton olan bu eve ait değildi. Aç kaldığı bir gün, girdiği köy evinden çıkamamış, eşyaların arasında bu zorunlu göçe katılmıştı. O da annesinden, babasından, arkadaşlarından ayrılmış, kapana düşmüş gibi olmuştu.

Sandıkla duvar arasındaki boşluk çok dar olduğu için kedi, fareye ulaşamadı. Uzun süre birbirlerine baktılar. Bakışma sırasında kedi, fareyi tanır gibi oldu. Onun, kendisinin geldiği yere ait olduğunu, kendisi gibi yurdundan edilmiş olduğunu düşündü. Ona bakarken köyü aklına geldi. Bu yabancı yerde köye ait her şeye büyük bir sevgiyle bakması gerektiğini anladı. Ani bir kararla fareyi yakalama girişiminden vazgeçti. Gitti divanın üzerine uzandı.

Fare uzun süre olduğu yerde bekledi. Kedinin uzaklaştığından emin olunca sandığın üzerine çıktı. Çevresine bakındı. Kedinin, divanın üzerinde uzanmış kendisine baktığını gördü. Bakışında,

duruşunda hiç de saldırgan bir anlam yoktu. Karşısındaki, sanki pamuktan yapılmış bir kediydi. Fare bu tuhaf duruma bir anlam veremedi. “Bu kedilere güven olmaz.” düşüncesiyle her an saldırıya uğrayacakmış gibi güvenli bölgeden ayrılmadı.

Fare, o günü, ateşkes ilan edilmiş savaş alanında gibi temkinli bir şekilde geçirdiler.

Günlerden sonra fare, kedinin saldırısına uğramayacağından emin oldu. Çünkü kedi, farenin, tabağındaki yemek artıklarını yemesini, ortalıkta dolaşmasını görmezlikten geliyordu.

Fare, yaşamının en güvenli günlerini geçirdiği hâlde mutlu değildi. Bir an önce ailesine, kırlara, toprak altındaki yuvasına dönmek istiyordu.

Günler geçtikçe yalnızlık duygusuna dayanamaz oldu. Kedinin insanlarla kurduğu dostluğu kıskanmaya başladı. “İnsanlar beni de kucaklarına alıp sevseler.” gibi olmayacak düşünceler geçirdi içinden. Hiçbir zaman gerçekleşmeyecek bu düşüncelerin, kafasını allak bullak ettiği bir gün, açık pencereden dışarı çıktı ve bir daha da geri dönmedi.

*

Sarıkız, yaşam ortamının değişmesinden pek etkilenmedi. Gününün büyük bölümünü köyde iken de ev içinde geçiriyor olması, yeni yerine alışmasını kolaylaştırmıştı. Ayrıca, birlikte yaşadığı insanlarla ev eşyalarının değişmemiş olması da uyum sağlmasını kolaylaştıran önemli etkenlerdendi. Ne üzerinde yattığı yatak-yorgan, ne de başını dizine koyup uyuduğu insanlar değişmişti. Gerçi ilk günlerde tuvalet sorunu yaşamıştı ama o da Temir'in pratik zekâsı sayesinde çözülmüştü. Temir, kutu içine koyduğu kumla çözmüştü Sarıkız'ın tuvalet sorununu.

Sarıkız'ın günlük yaşamı etkilenmemiş olsa da doğal yetenekleri hızla kayboluyordu. Zıplama, sesleri algılama gibi yeteneklerinin gün geçtikçe kaybolduğunu kendisi de fark ediyordu. Ama bu durum, onu hiç kaygılandırmıyordu. Çünkü bu yeteneklerin bir daha gerekli olmayacağını düşünüyordu. Duyduğu seslerin çoğunun elektronik aletlerden çıkıyor olması, avlanma gereği duy-

maması bu organlarının tembelleşmesine neden oluyordu.

Hareketsizlik, beslenme biçiminin değişmesi zamanla Sarıkız'ın kilo almasına da yol açtı. Fiziksel görünümünde kısa sürede belirgin bir değişiklik oldu. Şişmanlaması o kadar fark edilir olmuştu ki en samimi olduğu sahipleri bile gıdısını okşarken bazen “tombiş” diye seviyorlardı onu. İlk zamanlar alınganlık gösterse de ilk kez duyduğu yarı alaycı bu sözün kendisine karşı sık kullanılması alışmasına neden oldu. Öyle alıştı ki “Demek ki bu benim özelliğim. Özelliğimi anlatan sözlere neden alınayım ki!” diye düşünmeye başladı.

Yaşadığı evin özellikleri, sahiplerinin yaşam biçimindeki değişiklik, Sarıkız'dan beklentileri de değiştirdi. Köy evinde iken farelerin eve girmesine izin vermemesi, yaz aylarında balkonda yatan aile bireylerinin yılan, akrep, örümcek gibi zehirli hayvan ve böceklerden korunması ondan beklenirdi. Oysa şimdi, pil takılmış oyuncak gibi görüldüğünü fark ediyordu. Annesinin Yazgülü'ne aldığı plastik kediden farkı kalmamıştı.

Oyuncak kedinin eve getirilip, Yazgülü'nün

de onunla oynamaya başladığı gün Sarıkız, bu gerçeği daha çok algıladı. Oyuncak kedi gibi görülmesi kendisini daha kötü hissetmesine neden oldu. Öyle ki ilk günlerde işe yaramaz, gereksiz bir varlık olduğunu bile düşünmeye başladı. Yaşadığı bunalım gittikçe saldırganlaşmasına, eve gelen konukları, severlerken bile tırmalamasına neden oluyordu.

Yazgülü, bir süre sonra oyuncak bebekten sıkıldı. Sıkılmasına kendisinin onu severken, onun Sarıkız gibi sevgisini gösterememesi neden oldu. Yazgülü'nün oyuncak kedi ile oynamayı bırakması en çok Sarıkız'ın işine yaradı. Sarıkız'ı bunalıma iten günlerin sona ermesini sağladı. Böylece Temir, Yazgülü ve Sarıkız, yine eskiden olduğu gibi yalnızlıklarını paylaşmaya devam ettiler.

*

Duman'ın içinde bulunduğu durum, yaşantısını kolaylaştırmak bir yana, gittikçe güçleştiriyordu. Yaşam onun için her gün biraz daha çekilmez bir hal alıyordu. Sahiplerine olan bağlılığı olmasa alıp başını gidecekti. Bazen apartmanın dış kapısına kadar gidip geri döndüğü bile oluyordu.

Duman, birlikte yaşadığı insanları geride bırakıp gitmenin soylu bir davranış olmadığını düşünüyordu. Sahiplerinin anlamayacağı nedenler yüzünden onları terk etmek istemiyordu. Bazen böyle şeyler düşünüyor olmasını, henüz üç aylıkken soğuk kış günlerinde altına minder, önüne yal koyan bu insanlara ihanet sayıyor, kendinden utanıyordu. Onun böyle düşünüp davranması, insanlarla ilişkisi çok eskilere dayanan türünün tüm özelliklerini taşıyor olmasıyla ilgiliydi.

Duman, işte bu düşüncelerle katlanıyordu içinde bulunduğu dayanılmaz ortama. Aksi halde gövdesinin sığmadığı, boyundan alçak bir merdi-

ven altında yaşamaya hangi canlı dayanabilir ki?

Günler haftalar geçtikçe Osman Amca, Duman'la daha az ilgilenir oldu. Kırk ailenin yaşadığı apartmanın işlerine koşuşturması, çoğu zaman Duman'ın varlığını unutmasına neden oluyordu.

Temir'le Yazgülü'nün her gün yeni bir arkadaş edinmesi, onların da Duman'la yeterince ilgilenmelerini engelliyordu. Bu durum, Duman'ın içindeki yalnızlık duygusunun daha da büyümesine neden oluyordu. Her şeyi terk edip gitme düşüncesi, işte böyle anlarda geliyordu.

Duman'ın bütün günü merdiven altında geçiyordu. Temir'in, yeni tanıştığı arkadaşlarına göstermek için dışarı çıkartmasının dışında, gün boyu yatıyordu. Sürekli yatıyor olmasına rağmen bir türlü gözüne uyku girmiyordu. Arada bir yatığı yerden kalkıp gerinmesinin dışında vücudunu hareket ettirecek hiçbir etkinlikte bulunamıyordu. Buna rağmen, Sarıkız gibi kilo da almıyordu. Hatta az da olsa kilo kaybetmeye bile başlamıştı. İçre kapanık, sürekli düşünmeyle geçen zamanı, onu karamsar bir köpek yapmıştı. Yedikleri yaramıyor; yatmak onun için dinlenme yerine yorgunluk nedeni oluyordu.

Güneş ışığından ve temiz havadan yoksun kalması, beslenme alışkanlıklarının değişmesi; tüylerinin parlaklığının kaybolmasına, dökülmesine de neden oluyordu. Ruhsal çöküntünün, bedenini etkilediğini fark ediyordu Duman.

Temir'in sısık arkadaşlarına göstermek için dışarı çıkarması Duman'ın canını sıkıyordu. Onun bu davranışında, eskiden olduğu gibi kendisini arkadaş sayan bir sıcaklık hissetmiyordu. Daha çok, başkalarının sahip olmadığı bir şeye sahipmiş gibi davranıyordu Temir. Arkadaşlarının yanında Duman'dan emirlerini yerine getirmesini istiyordu; "otur", "kalk", "haydi şunu yakala" gibi anlamsız komutlarla onun üzerindeki egemenliğini göstermeye çalışıyordu arkadaşlarına.

Duman, Temir'in niçin böyle davrandığını seziyordu. Onun, kendisinde şehirli davranışlar görmek istediğini düşünüyordu. Temir'in böyle davranmasını anlamsız buluyordu. "Bu gidişle, eminim bana kurdele takmaya bile kalkışır!" diye geçiriyordu içinden.

*

Geldiği günden beri bir kez olsun içinden geldiği gibi doyasıya havlayamamıştı Duman. Sahibi Osman Amca'yı güç durumda bırakmamak için varlığını gizlemeye çalışıyordu. Havlaması gereken sıkıntılı anlarını, iniltiler çıkartarak bastırmaya çalışıyordu. Acaba sesi kısılmış olabilir miydi? İstediği zaman yine eskisi gibi o gür sesini uzaklara iletebilir miydi? Uygun bir zamanda denemek istiyordu.

Sıkıntısını yatarak geçiştirmeye çalıştığı bir gün, ilk geldiği gün tanıştığı küçük köpeğin havlama sesini duydu. Havlamak için bunun iyi bir fırsat olduğunu düşündü. Böylece hem sesini kontrol edebilecek, hem de gelen sese karşılık vermiş olacaktı.

Ayağa kalktı, merdiven boşluğuna kadar yürüdü, ön ayaklarını merdivenin birinci basamağına koyarak, göbeği yere değecek kadar vücudunu gerdi. Kocaman ağzını açarak esnedi. Derin bir

nefes aldı ve apartman giriş kapısından gelen ışığa dönerek olanca gücüyle havlamaya başladı. Duvardan yankılanan sesini dinlerken, “imdaat” diye bağırان yetişkin bir erkek sesinin kendi sesine karıştığını duydu. Hemen arkasından birçok şişenin kırılma sesi geldi. Belli ki biri korkmuştu.

Duman, böyle durumlarda nasıl davranması gerektiğini bilirdi. Kusurunu gizlemeye çalışmaz, kolayca bulunabileceği bir yere yatıp sahiplerinden birinin gelip kendisini azarlanmasını beklerdi. Hakaret de içerse, söylenen bütün sözleri gözlerini kırıştırarak dinlerdi. Sonra kimsenin göremeyeceği kuytu bir yere yatar bağışlanmasını beklerdi. Gizlenmesi, kendisini uyaran kişinin gelip yiyecek bir şeyler ikram etmesine kadar sürerdi. Bu onun için bağışlanmış olmanın belirtisiydi.

İçgüdüleri bu kez Duman’a, kolayca atlatamayacağı bir tepkiyle karşılaşacağını söylüyordu. Yine de bildiği yöntemi uygulamak zorundaydı. Çünkü böylesi beklenmedik durumlar karşısında nasıl bir davranış sergilemesi gerektiğini bilemiyordu. Telaşla merdivenin altına gitti. Kuyruğunu paçasının arasına alarak yattı. Gözlerini yumdu. Gelişmelerin kendisine nasıl yansyacağını beklemeye başladı. Çünkü, Ömer’in, Osman Amca’yı uyarmasının bir nedeni olmalıydı.

Duman'ın havlama isteği üçüncü katta oturan Salih Bey'in apartman kapısından içeri gireceği ana denk gelmişti. Havlama sesini başka dairelerinde oturanlar da duymuştu ama Salih Bey, kendi anlatımına göre tehlikeyi burnunun ucunda hissetmişti. Duman'ın sesini duyar duymaz elindeki poşeti yere atıp hızla apartman kapısından dışarı çıkmıştı.

Salih Bey, apartmanlarında bir köpek olduğunu o gün öğrendi. "Bu ne rezalettir, şehirde mi yoksa köyde mi yaşıyoruz! Bir an önce bu it buradan gitmeli. Aksi halde onu kendi ellerimle zehirlerim." diye bağırıyor; "Bilseydim onun apartmanda yaşamasına izin mi verirdim!" diyerek bir köpeğin apartmanda bulunmasına razı olmayacağını çevresinde toplananlara anlatmaya çalışıyordu.

Sitenin diğer apartmanlarında oturan kişilerin de gelmesiyle Salih Bey'in çevresinde büyük bir kalabalık oluştu. Herkes bir şeyler söylüyordu. Salih Bey, kendisini destekleyenlerden aldığı güçle sesini daha da yükseltiyor, yanına çağırđıđı Osman Amca'ya hakarete varan sözlerle bağırılıyordu. Ona, "Burası medeni insanların yaşadığı bir site, hayvanat bahçesi değil!" diyordu.

Olağan dışı bir durum olduğunu düşünerek toplananlar arasında Salih Bey’in olayı abarttığını düşünenler de vardı.

“Korkulacak ne var canım!”

“Hiç köpek görmediniz mi?”

“Zehirlerim demek de ne demekmiş, yazık değil mi hayvana!” diyenlerle;

“Köpek değil sanki bir azman!”

“Sahibiyle birlikte kovalım gitsin!” diyenlerin sesleri birbirine karışıyordu.

Toplananlar arasında, günlük bir gazetede makale yazan Bekir Bey de vardı. Bekir Bey, aynı sitede, apartmanların arka tarafındaki müstakil evlerden birinde oturuyordu. İş yerinden evine dönerken olağan dışı bir durum olduğunu düşünerek, yorgun olduğu halde eve gitmeyip topluluğa katılmıştı.

Bekir Bey, hoşlanmadığı mahalle kavgalarından uzak durmayı yeğleyen birisi olduğu hâlde, bir köpeğin yazgısının konuşulduğunu görünce kayıtsız kalamadı. Zaten ilgisiz davranıp eve gitmesi oradaki insanlar tarafından yadırganacak bir durum olurdu. Çünkü herkes Bekir Bey’in köpek dostu bir insan olduğunu biliyordu.

Günlük yazılarını okuyanlar, Bekir Bey’in sa-

dece köpeklerin değil, bütün canlıların ve canlıların içinde bulunduğu ortamın korunmasına özen göstermeyenleri şiddetle eleştirdiğine tanık oluyorlardı.

Bekir Bey, tartışma konusunun bir köpektен kaynaklandığını öğrenince topluluğun içine girdi. Salih bey'e dönerek:

-Sen yaşamında bir hayvanı hiç korkutmuş olamaz mısın? diye sordu.

Salih Bey;

-Hayvanla beni bir mi tutuyorsun? Üstelik korkmalarının hayvanlara ne zararı var. Benim gibi elindeki eşyalar mı kırılıyor onların! diyerek Bekir Bey'e çıkıştı.

Site yönetim toplantılarından tanıdığı Salih Bey'in huyunu değiştiremeyeceğini bilen Bekir Bey, diğer komşuların anlattıklarını da dinledikten sonra Salih Bey'in gerçeği çarpıttığından emin oldu. Duman'ı ve sahibi Osman Amca'yı koruması gerektiğine karar verdi. Kolunu üzüntüsünden ağlamak üzere olan Osman Amca'nın boynuna atarak;

-Kendini suçlu hissetmene gerek yok. Anladığım kadarıyla ortada bir kusur yok ki mahcup olasın... Sakin ol. Kimse sana da köpeğine de bir

zarar veremez! Haydi, beni köpeğin yanına götür, dedi.

Bekir Bey, koluna taktığı Osman Amca ile birlikte Duman'ın yanına gitti.

Duman, gözlerini yummuş merdivenin altında yatıyordu. Gelenlere bakmak için gözünü açmadı. Ne söyleyip ne yapacaklarsa bir an önce yap-sınlar da kurtulayım dercesine gözlerini sıkıca kapatıp kendini gelenlere teslim etti.

Bekir Bey, Duman'ın karşısına oturdu. Eliyle başını okşamaya başladı. O an bütün vücudunu kaplayan bir sıcaklık duyumsadı Duman. Geldiğinden beri yabancı bir elin sıcaklığını ilk kez hissediyordu. Başını kaldırmadan yavaş yavaş gözlerini açıp dost elin kime ait olduğuna baktı. Güvenilir sevecen bir çift göz kendisine bakıyordu.

Duman, başını geriye, ayaklarını öne doğru uzatarak, bütün vücudunu güven veren bu ele teslim etti. Bir süre kıınıdamadan öylece durdu. Onun bu hareketini çok iyi anlayan Bekir Bey, elini kulaklarının üzerinde gezdirerek karşılık verdi Duman'a.

Duman bu güzel anı, kuyruğunu paçasının arasından çıkartıp sallayarak selamladı. Bekir Bey,

“Tanıştığımızıza memnun oldum.” diyerek son bir kez daha başını okşadıktan sonra, dışarı çıkmak üzere Duman’ın yanından ayrıldı.

Görevlilerinden birisinin haber vermesiyle, site yöneticisi Arif Bey de 13 numaralı apartmanın önüne gelmişti. Salih Bey, ona da karşılaştığı tehlikenin büyüklüğünü anlatıyordu heyecanla.

-Bu köpek burada kaldığı sürece hiçbirimizin can güvenliği olmayacak! Bir an önce atılmasını istiyorum. diye haykırıyordu.

Arif Bey, komşularının hayvan beslemesini daha önceleri de tartışma konusu yapmış olan Salih Bey’in anlattıklarını ciddiye almadan dinlemeye, saygısızlık olmasın diye de onu, “Tamam, tamam Salih Bey! Uygun bir zamanda gerekeni yapacağım.” diyerek sakin tavrıyla yatıştırmaya çalışıyordu.

Salih Bey kendi kendine söylenerek oradan ayrıldı. Toplanmış olan komşular da teker teker evlerine gittiler.

*

Günler haftalar geçti. Duman'ın varlığı ve yaşanan tartışma unutuldu. Osman Amca, o günden sonra kendini daha çok işine verdi. “Bahane edip de işimden atmasınlar!” diye yapmak zorunda olmadığı site işlerini de yapmaya başladı. Birçok insan onun bu çabasını görüyor, takdir ediyordu.

Temir, babasının uyarısı üzerine Duman'ı arkadaşlarına göstermek için de olsa dışarı çıkarmıyordu. İki kardeş, bir daha köpekleri olduğundan hiç kimseye söz etmedi. Duman'ın varlığını gizlemeye çalıştılar.

O günden sonra Duman'ın tuvalet saati de değişti. Osman Amca onu, tanyeri ağarmadan tuvalete götürüyordu.

Duman, daha çok kendi yaşantısını etkileyen bu değişiklikleri fark ediyor ona göre davranıyordu. Çok istediği hâlde havlamıyor, havlama isteğini iniltilerle bastırmaya çalışıyordu. Zaten sıkıntılı geçen günleri böyle zamanlarda daha da dayanılmaz oluyordu. Yeni her günün bir önce-

kinden kötü olması, onu çıkar yol aramaya itiyordu. Yine köyü aklına geliyor, yine alıp başını gitmek, bu cezaevinden kurtulmak istiyordu.

Günler geçtikçe ailesine olan düşkünlüğünün zayıfladığını fark ediyordu. Bunda, ailenin, kendisine yeterli zaman ayırmadığı kadar, kendisinin onların yaşamını güçleştirdiğini düşünmesi de önemli bir etkendi.

Duman, sahibine bağlılığın bir köpek için en önemli özellik olduğunu bilirdi. Bundan dolayı aileye karşı sadakatini yitirmemeye çalışıyordu. Ama içinde buldukları koşullar, her iki tarafın duygularındaki olumsuz değişimleri engelle-miyordu.

Duman'ın tek tesellisi, aile ile aralarındaki ilişkinin zayıflamanın nedenini, şehre gelmiş olmalarına ve çevredeki insanların baskısına bağla-masıydı.

*

Bir gün postacı, Osman Amca'ya üstündeki yazılardan resmi bir kurumdan geldiği belli olan bir zarf getirdi. Zarfı, postacı ona imza karşılığı teslim etti. Belli ki önemli bir haber içeriyordu. Osman Amca, alır almaz zarfın bir mahkeme daveti olduğunu anladı. Çünkü, üzerinde hangi mahkeme olduğu, duruşma günü gibi bilgiler yazılıydı.

Zarfin bir mahkemeden gelmesi, Osman Amca'yı heyecanlandırdı. Evine inen merdivenin alt basamağına oturdu. "Acaba ne ki..." diye heyecanla zarfı açtı. Üç katlanmış kâğıdı özenle çıkardı. Birçok tarih ve sayının altında dikkat çekici büyüklükteki "İDDİANAME" başlığını, hemen altında da "Davacı: Salih Duymaz", "Davalı: Osman Sevgi" yazısını gördü. Heyecandan elleri titremeye, kalbi daha hızlı çarpmaya başladı. Çünkü bu yaşa gelmiş ne tanık, ne de sanık olmasını gerektiren bir olay içinde bulunmamıştı.

Ama bu zarf, onun bir suçlu olduğunu söylüyordu.

“Suç”, “Suç Tarihi” gibi bilgileri atlayıp “Hazırlık Evrakı İncelendi” başlığı altındaki paragrafi olmayan yazıyı okumaya başladı. Yazıda şöyle deniyordu:

“Sanık Osman Sevgi’nin toplu yaşam alanında izinsiz olarak köpek beslediği, bu yolla başkalarının can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürdüğü; beslediği köpek tarafından, davacının saldırıya uğradığı; köpeğin, havlayarak çevreye rahatsızlık verdiği anlaşıldığından, yargılamanın mahkememizde icrası ile suçun subutu halinde sanığın 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5’inci Maddesine göre cezalandırılması talep olunur.”

Kâğıt, Osman Amca’nın elinde gittikçe ağırlaşan bir nesneye dönüştü. Ölüm fermanıydı sanki. Ne yapacağını şaşırды. Başları ellerinin arasında oturduğu yerde kalakaldı.

Osman Amca, heyecanlarını çevresindeki insanlara belli edemeyen bir insandı. Sakin bir kişiliğe sahipti. Kendisini etkileyen olaylar karşısında susmayı, ne kadar olumsuz olursa olsun olayların kendisini etkilemesini engellemeye ça-

lışmazdı. Başına gelen her işin kaderi olduğuna, haksızlığa uğramasını kaderinin sonucu olduğuna inanır, çaresizlik içinde yazgısının gerçekleşmesini beklerdi.

Osman Amca, yarım yüzyıla yaklaşan yaşamında çok güçlüklerle karşılaşmıştı. Ancak hiçbir zaman böylesine çaresiz umutsuz olmamıştı. Çünkü daha önce karşılaştığı zorlukların hiç birinin çözümü başkalarının iki dudağının arasındaki karara bağlı değildi. Onun, daha önce karşılaştığı sorunların çoğu, yaşadığı çevrenin koşullarına bağlı ya da kendisinin yarattığı sonunda kader diye geçiştirdiği sorunlardı.

Ama bu durum kader diye geçiştirebileceği bir olay değildi. Hapse girmesi, işini kaybetmesi; her şeyden önemlisi de ailesinin geleceği söz konusuydu. Cezaevine girerse eşine, çocuklarına kim bakardı.

Cezaevinde yatmış kişilerin anılarını dinlemiş, ailelerinin ne tür sorunlarla karşılaştığına tanık olmuştu Osman Amca. Cezaevine girmesi durumunda kendisinden çok ailesinin etkileneceğini düşünüyordu. Bütün bunların ötesinde sabıkalı, suçlu biri olarak anılmak da vardı.

Osman Amca, uzun süre oturduğu yerden kal-

kamadı. Bu sürede tüm yaşamını gözünün önünden geçirdi. Birkaç saniyelik anı gibi geçip giden yıllarını özlemle anımsadı. Anıları arasında dolaşırken bulunduğu yere yığılıp kalmasına neden olan olayı unuttu. Köyünde, orman içinde bir ağaç kütüğü üstünde oturuyormuş gibiydi. Yorulmuş da dinleniyordu sanki.

Birden, büyük bir gürültü, Osman Amca'nın gördüğü düşü yarıda kesti. Gürültü uzaktan değil, hemen önünden geliyordu. Gözlerini açıp sesin geldiği yere baktığında, bir damla göz yaşının önündeki kâğıda düşmüş olduğunu gördü. Duyduğu sesin, gözyaşının düştüğü kâğıttan çıktığını anladı.

Osman Amca ilk kez ağlıyordu...

*

Duman, Osman Amca'nın içinde bulunduğu duygu durumunu bilir, hareketlerini ona göre belirlerdi. Yine öyle yapmış, Osman Amca'nın düş dünyasına girmeden yattığı yerden sessizce onu izlemişti. Ağladığını gördüğünü fark etmesin diye Osman Amca başını kaldırıncaya gözlerini yummuştu.

Osman Amca, başını kaldırıp Duman'ı görünce aklına Bekir Bey geldi. Bekir Bey'in olay günü, "Kendini suçlu hissetmene gerek yok. Anladığım kadarıyla ortada bir kusur yok ki mahcup olasın... Sakin ol. Kimse sana da köpeğine de bir zarar veremez!" dediğini anımsadı. Bekir Bey'in bu sözü "Bir umut olur mu ki!" diye geçirdi içinden. "Belki bir yardımını olur." düşüncesiyle Bekir Bey işten eve dönene kadar beklemeye, bu sürede eşi dâhil hiç kimseye gelen yazıdan söz etmemeye karar verdi.

Bekir Bey'in işten döndüğünü izlemesine ge-

rek yoktu Osman Amca'nın. Çünkü o, iş dönüşü her gün Duman'a uğrayıp başını okşadıktan sonra evine giderdi. Osman Amca da çoğu zaman orada bulunurdu.

O gün, akşamüzeri Bekir Bey, her zaman olduğu gibi yine Duman'a uğradı. Başını okşayıp Osman Amca'yı selamladıktan sonra evine gitti.

Osman Amca, Bekir Bey'e olağanüstü bir durum olduğunu sezdirmedi. Kendisini rahat bir şekilde dinleyebilmesi için evine gidip biraz dinlenmesinin daha uygun olacağını düşündü. Düşündüğü gibi yaptı, Bekir Bey ayrıldıktan birkaç saat sonra evine gitti.

Bekir Bey, bahçesinde köpekleri, sayısını kendisinin de bilmediği kedileriyle ilgileniyordu. Onları sırayla okşuyor, eksilen yemlerini tamamliyordu. Osman Amca'yı bahçe kapısında görünce hemen kapıya geldi. Elindeki kâğıda baktı.

-Site yönetimi yine para topluyor galiba! dedi gülerek

-Hayır Bekir Bey! Bu kağıt benimle ilgili. Salih Bey beni mahkemeye vermiş. Bu konuda bana ancak sizin bir yol göstereceğinizi düşündüm. Kimsenin haberi yok.

-Ver bakayım, ne diye şikâyet etmiş.

Yazdığı günlük yazılardan dolayı hakkında sık sık suç duyurularında bulunulan Bekir Bey, mahkeme çağrı yazılarının okuması gereken yerlerini ezbere biliyordu. Çünkü bu tür yazılar anlaşılmaz sözcüklerle gereksiz birçok ayrıntı içerirdi.

Bekir Bey, ayrıntıları atladıktan sonra kâğıdın son iki paragrafını okuyup, bir de duruşma gününe baktı.

Osman Amca, merakla Bekir Bey'in nasıl bir tepki vereceğini bekliyordu. Son satıra geldiğinde bile yüz hatlarında bir değişiklik olmadığını görünce umduğu yardımı bulamayacağını sandı. Duyulur duyulmaz bir sesle:

-Bana ceza verirler mi? dedi Bekir Bey'e.

Bekir Bey'in, yorumunu "Can sıkıcı bir durum." olarak özetlemesi Osman Amca'yı daha da kaygılandırdı. "Tüh! Gördün mü başımıza gelenleri!" dedi kendi kendine.

Bekir Bey, Osman Amca'yı yatıştırmak için;

-Fazla kaygılanmana gerek yok. Ama yine de iyi bir savunma yapmamız gerekir. Biz köpek beslemenin suç olmadığını, hatta köpekleri korumanın bir insanlık borcu olduğunu düşünüyoruz ama böyle durumlarda kanunların ne dediği önemli, dedi.

-Kanun ne diyor Bekir Bey; 5'inci meddeden yargılanacakmışım, cezası ağır mı ki?

-Hayvanların bakımından sahiplerini yükümlü kılan bir madde, birlikte bakalım. Hem sen de fikir sanibi olursun.

Bekir Bey, gidip masasının üzerindeki “kanunlar” kitabını getirdi. Hangi kanunun hangi sayfada olduğunu ezbere bildiği kalın kitabın içinden “Hayvanları Koruma Kanunu”nun eliyle koymuş gibi buldu. ”İşte burda” diyerek kanunun 5. maddesini sesli bir şekilde okumaya başladı.

MADDE 5. - Bir hayvanı, bakımının gerektirdiği yaygın eğitim programına katılarak sahiplenilen veya ona bakan kişi, hayvanı barındırmak, hayvanın türüne ve üreme yöntemine uygun olan etolojik ihtiyaçlarını temin etmek, sağlığına dikkat etmek, insan, hayvan ve çevre sağlığı açısından gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.

Hayvan sahipleri, sahip oldukları hayvanlardan kaynaklanan çevre kirliliğini ve insanlara verilebilecek zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirleri almakla yükümlü olup; zamanında ve yeterli seviyede tedbir alınmamasından kaynaklanan zararları tazmin etmek zorundadırlar.

Ya cezası, cezası neymiş onu da yazar mı kanun?

- Elbette, ona da bakalım...

Kanununun 28. maddesindeki 5. madde için öngörülen cezayı da okudu Bekir Bey.

b) 5 inci maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve altıncı fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülüklere uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına ellimilyon lira, yedinci fıkrasında öngörülen yükümlülük ve yasaklara uymayanlara hayvan başına yüzellimilyon lira idarî para cezası.

Cezanın parayla sınırlı ve ödenebilir olması Osman Amca'nın yüz hatlarındaki gerginliği birazcık olsun giderir gibi oldu. Bu durumu Bekir Bey'de fark etti. Osman Amca'ya

- Cezanın hafif olması bizi rahatlatmamalı. Yargıcın, Duman'ın tahliyesini istemesi gibi bir riskle karşı karşıya kalabiliriz. Savunmamızı iyi yapmalıyız.

Osman Amca yüz hatları, Bekir Bey'in bu yeni durumu kaygı ile dile getirmesi karşısında tekrar eski hâline döndü. Bu ses tonuna da yansıdı.

-Duman'ı benden ayırmamazlar! Buna izin vermem. Geldiğim gibi tekrar köyüme dönerim de Duman'dan ayrılmam.

-Seni anlıyorum, seninki soylu bir düşünce; saygı duyuyorum ama böyle düşünceler içine girmek için henüz erken! Savunmamızı iyi hazırlamalıyız dedik ya...

-Ya savunmamı iyi yapamazsam! Ben hâkimin karşısında konuşamam ki!

-Mahkemede konuşmana gerek yok. Henüz önümüzde bir aydan fazla zaman var. Ben senin adına bir savunma yazarım, imzalar birkaç gün önce mahkemeye verirsin. Böyle durumlarda ifadeyi önceden yazılı vermek daha yararlı olur. Çünkü böylece, sen mahkemenin heyecanından anlatmakta güçlük çektiğin ifadeni ayrıntılı olarak anlatmış olursun, hem de yargıcın sakın ka-fayla yorumlayarak bilgilenmesini sağlamış olursun.

-Sağ olun Bekir Bey... Beni rahatlattınız. Şey diyorum... Salih Bey'le konuşsam mı ki... Belki vicdana gelir davadan vazgeçer...

-Konuşmayı değmez! O tür adamları iyi tanı-rım. Güçsüzlerin üzerinde güçlerini denemek için fırsatı kaçırmak istemezler.

-Siz bilirsiniz efendim! Size iyi akşamlar.

-Dediğim gibi fazla kaygılanacak bir durum yok, eşine ve çocuklarına anlatıp üzölmelerine de

neden olma. Madem Őu ana kadar kimseye bilgi vermedin, karar verilene kadar da kimseye anlatma. Haklı da olsan sanık olmanı aleyhine kullanmak isteyenler çıkabilir, Salih Bey gibi dűŐünenlere fırsat verme.

-Haklısınız efendim...

Osman Amca, Bekir Bey'le gűrűŐtűkten sonra davayı kazanmıŐ gibi sevindi. Bekir Bey'in, karŐılıksız, koŐulsuz destek sunan; kendisini davanın tarafı sayan "İyi bir savunma yapmamız gerekir.", "Henűz nűműzde on yedi gűn var." sűzleri onu oldukça duygulandırmıŐtı. Mahkemedен beraat kararı almıŐ gibi hızlı adımlarla dndű evine.

*

Tüm yaşantısını altüst eden gelişmeleri ne günlük aile yaşamına, ne de iş yaşantısına yansıttı Osman Amca. Her zaman olduğu gibi işlerini yine zamanında yapmaya özen gösterdi. Salih Bey'in, emir içeren isteklerini hoşnutsuzluk belirtisi göstermeden yerine getirdi. Onun, aynı büfeden alınan ekmek ve sigara siparişlerini ayrı ayrı vermesine bile aldırmış etmedi. Her isteğini zamanında yerine getirirdi.

Çalışmak, verilen görevi yerine getirmek, Osman Amca'nın önemli özelliklerinden biriydi. Çok çalışırdı. Kendisine ait bir işi olmadığı için verilen her işi kendi işi gibi yerine getirirdi. Bu özelliklerinden dolayı çevresindeki birçok insan, onun, kendilerine hizmet etmek için dünyaya gelmiş, verilen görevi yerine getiren bir makine olduğunu düşünürdü. Böyle düşünenler, onun kendi soyundan biri olduğunu düşünmez, işlerinin yapılmasını isterken yorulabileceğini, yemek başında olabileceğini ve hatta hastalanabileceğini akıllarına bile getirmezlerdi.

*

Bekir Bey, duruşmaya bir hafta kala Osman Amca'yı konutuna davet etti. Ondan, Duman hakkında ayrıntılı bilgiler aldı. Osman Amca adına hazırlayacağı ifade için ön hazırlık yapıyordu.

Bilgi sahibi olduğunu düşündüğü konularda bile araştırma yapmak Bekir Bey'in önemli bir özelliğiydi. Hazırladığı ifadenin etkileyici olabilmesi için gerçekçi olması gerektiğini düşünüyordu. Bundan dolayı, hiçbir ayrıntıyı göz ardı etmek istemiyordu.

Bekir Bey, Osman Amca'yı dinlerken bir yandan da notlar alıyordu.

Osman Amca, Duman'la ilgili o güne kadar aklına getirmediği sorularla karşılaşılıyordu. Anlattıkça elinde büyüttüğü Duman'ı daha iyi tanıyordu; sanki kendi köpeğini değil de kahramanı köpek olan bir masal anlatıyordu...

Bekir Bey, dilekçeye eklemeyi düşünmediği ayrıntıları dahi soruyordu. "Niçin Duman adını koydunuz?", "Duman'ın babası nasıl bir köpekti?", "Daha önce saldırdığı kişiler oldu mu?" gibi.

Osman Amca, bütün soruları bildiği ölçüde yanıtladı.

Bekir Bey, Duman hakkında Osman Amca'dan edindiği bilgilere kendi görüşlerini de ekleyerek uzun bir ifade yazdı.

Bekir Bey, ikinci gün aynı saatlerde Osman Amca'yı tekrar çağırdı. Ona, adına yazmış olduğu savunmayı okudu.

-Düşündüklerimi olduğu gibi yazmışsınız Bekir Bey. Ben de aynen sizin gibi düşünüyorum ama dile getiremiyorum.

-Dilekçeni yarın sabah mahkemenin yazı işleri müdürlüğüne verirsek konuşmana gerek kalmayacak Osman. Unutma, duruşma sırasında sana ne sorarlarsa "Dilekçemde anlattım hakim bey dersin." Umarım hakim seni anlayacak biri çıkar! dedi Bekir Bey.

Bekir Bey'in yanından ayrılırken, bahçe kapısında bir an durakladı Osman Amca. "Mahkeme binasına nasıl giderim diye sorsam yakışık olmaz mı acaba!" diye geçirdi içinden. Osman Amca, kendisi için önemli olan bu bilgiyi sorup sormama kararını düşünürken Bekir Bey;

-Osman, yarın işlerini biraz daha erken bitir. Gazeteye giderken seni adliye binasına ben bırakacağım, dedi.

*

Ertesi gün Bekir Bey, Osman Amca'yı adliye binasının önünde indirmek için durdu. Osman Amca, otomobilden inip önünde jandarma, polis ve yüzlerce gergin insanın bulunduğu taş binayı görünce bir an ürperdi, yalnızlık duygusuna kapıldı. Başını otomobilin camından uzatıp;

-Acaba diyorum, avukat tutsam mı ki Bekir Bey, dedi.

-Avukat tutmana gerek yok. Büyük olasılıkla ilk duruşmada yargıç ifadelerinizi değerlendirmek, tanıkları dinlemek için yeni bir duruşma günü belirleyecektir. O da bir aydan az bir zaman olmaz. İkinci duruşmaya diğer tanıklarla birlikte ben de katılacağım.

-Sağ olun, eksik olmayın Bekir Bey.

-Üzme kendini! Seni savunmak bizim görevimiz!

Bekir Bey'in Osman Amca adına hazırladığı savunma dilekçesi:

ANKARA 26. ASLİYE
CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

2006/499 Esas Sayılı dosyaya eklenmek üzere 20 Ekim 2007 tarihli duruşma için savunmamdır.

Söz konusu dava dosyasında, 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5'inci Maddesine; 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 18.inci maddesine muhalefet ettiğim gerekçesiyle sanık olarak adım geçmektedir. Sanık olarak anılmama ise:

1.Toplu yaşam alanında izinsiz olarak köpek beslemem,

2.Başkalarının can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmüş olmam,

3.Sahibi olduğum köpeğin Salih Duymaz'a saldırmaması,

4.Köpeğimin havlayarak çevreye rahatsızlık vermesi gösterilmektedir.

Sayın Yargıç,

Köpek beslemenin izne tabi olduğunu bu olaydan sonra öğrendim. Bilmenizi isterim ki yaşantımı paylaştığım Duman'la olan ilişkiyi koparmaya yönelik bir yasanın varlığını bilseydim, ben, bu şehre gelmezdim. Gelmezdim, çünkü Duman, evlatlarımdan biri sayılır. Evlatlarımdan biri sayılır diyorum çünkü o bizimle birlikte büyüdü. Bi-

zim Duman'la ilişkimiz, öyle "at gitsin" diyeceğimiz bir ilişki değildir:

Dedemin anlattığına göre, Duman'ın soyundan biri, dedemin babasına kirve hediyesi olarak verilmiş. Büyük dedem günlerce, böyle önemli bir hediyein altından nasıl kalkacağını düşünmüş. Demem o ki Duman, sokakta bulduğumuz bir köpek değildir, ata yadigârıdır. Onu, geldiğim köyde bırakmamız nankörlük olurdu.

Benim Duman'la olan ilişkim, onun soyunun atalarımın olan ilişkilerinden farksızdır: Kimi zaman evimizin bekçisi, sürümüzün çobanı; kimi zaman can yoldaşımız oldu. Şu anlatacağım olay belki Duman hakkında karar vermenizi kolaylaştırır: Bilirsiniz, köyler dağlık ve genellikle yüksek yerlerdedir. Benim köyüm de böyle bir dağ köyüdür, çok kar yağar; kışlar zor geçer! Bir gün komşu köyün öğretmeni şehirden dönerken ana yolun yedi kilometre uzağındaki köyüne gitmek için bindiği araçtan inmiş. Vakit oldukça geç, saat beş... Bilirsiniz kış günlerinde hava çabuk kararır. Öğretmen, yol ayrımından tepeye doğru tırmanırken kar fırtınasına tutulmuş. Görev yaptığı köye ulaşamayacağını anlayınca, yakınından geçtiği bizim köye sığınmaya karar vermiş. Ama bizim köye ulaşması da mümkün olmamış. Öyle bir fırtına ki yerinde bir dakika durdun mu karadan adama dönüyorsun! Öğretmen, çok yaklaş-

tığı köy evlerine ulaşabilmek için sürünerek yol almaya çalışmışsa da bunda başarılı olamamış, yorgunluktan köyün kıyısındaki bir ağacın gövdesine sığınmış.

O gün, saat yedi gibi Duman'ın alışık olmadık bir şekilde havladığını duydum. Telaşla dışarıya çıktım. Duman ağzını kapıya dayamış “Yardım edin!” der gibi havlıyordu. Sanki konuşmaya çalışıyor gibiydi. Kapı girişindeki lambayı yakınca, bir adamın arkasında yattığını gördüm. Biraz daha geriye doğru bakınca sürünme izleri olduğunu fark ettim.

Sayın Yargıç,

Dava dilekçesinde “Başkalarının can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmüş” olduğu öne sürülen Duman, inleme sesini duyunca sesin geldiği yere gitmiş, donmak üzere olan öğretmeni sürüyerek eve getirmiştir. Kendine gelsin diye elini yüzünü yalamasını, nefes almasını sağlamak için sırt üstü çekmesini öğretmenden dinlemenizi isterdim.

Sayın Yargıç,

İlk kez gördüğü birisinin canını kurtaran Duman'ın, Salih Durmaz'ın canına kastettiğini söyleyebilir miyiz? Malımızı korumak için canını esirgemeyen köpeklerin, mala zarar verebileceklerini nasıl düşünebiliriz?

“Toplu yaşam alanında izinsiz olarak köpek beslediğim” savı da tartışmalı bir durumdur. Öncelikle belirtmem gerekir ki Duman’la ailemin yaşadığı yer, toplu yaşam alanı sayılamaz! Sığınak olarak tasarlanmışken sonradan depo olarak düzenlenmiş bir yer burası. Yer seviyesinin iki metre altında, dairelere ait depolardan birkaçının birleştirilmesiyle oluşturulmuş; kapı komşusu olmayan, penceresinden ışık sızmayan, kapısının önünden insan geçmeyen, kısacası toplumla bağı olmayan bir yeri “toplu yaşam alanı” sayılabilir miyiz?

Sayın Yargıç,

Duman, günün bütün zamanını işte burada, yerin iki metre altında merdiven boşluğunda yatarak geçirmektedir.

Köpeğimin, Salih Durmaz’a saldırdığı savı ise tamamen asılsızdır. Duman’ın böyle bir huyu yoktur, tanık olmadığım hâlde bundan eminim.

Duman, ancak, korumakla yükümlü olduğunu düşündüğü aile bireyleri ile mallarımıza zarar vermek isteyenlere, onlar bu eylemlerini gerçekleştirirken müdahale eder. Bir de kendisine yönelik bir saldırı sezdiğinde eğer çaresiz kalırsa savunmaya geçer. Şunu da belirtmem gerekir ki Duman, kötü niyetli olanları iyi niyetli olanlardan kolaylıkla ayırır. Bunu genlerinde taşıdığı mükemmel içgüdüleriyle yapar.

Kuşkusuz az da olsa onun da yanıldığı durumlar olur, fakat kuşkuya düştüğü böyle durumlarda çoğu insan gibi aceleci davranıp hemen eyleme geçmez; karşısındakinin sesini, mimiklerini, yürüyüşünü yorumlayarak nasıl davranması gerektiğini belirlemeye çalışır. Belki de Duman'ın ve diğer köpeklerin insanlarla kurduğu kalıcı ilişki bu özelliklerinden dolayıdır.

Sayın Yargıç,

Anlattıklarımın doğru olup olmadığını, tanımadığı insanları yanına göndererek deneyebilirsiniz.

Duman'ın rastgele saldırma huyunun olmadığını, olanak olsa, evimize gelen yüzlerce konuktan dinlemenizi isterdim. Tabi o insanları bulmak, bulup buraya getirmek oldukça güç olur. Belki bir fikir verir diye, aklımda kalan bir olayı anlatayım size: Üç yıl önce, yayladaki evimizden koyunlarım çalınmıştı. Biz uyuduktan sonra hırsız ağılın kapısını açıp sanki kendi mallarını götürür gibi götürmüş koyunlarımı. Şafak vakti, otlatmak için uyanıp da indiğimde ağılın kapısının açık, içinde koyunların olmadığını gördüm. Aklıma ilk gelen, koçlardan birinin boynuzu ile kapıyı itekleyip açtığı, diğerlerinin de onun peşinden gittiği oldu. Çalınmış olabileceklerini hiç düşünmedim. Nerden düşünebilirdim ki çünkü Duman, her zamanki yerinde, ağıl kapısının yanı başında kaygısız bir şekilde yatıyordu. Gece havlama sesini de

duymamıştık... Hiçbir telaşa kapılmadan çevreye göz gezdirdim ama çevrede komşuların hayvanlarından başkası görünmüyordu. Duman olduğu sürece kimsenin koyunları alıp götürebileceğine ihtimal vermiyordum.

Ben Duman'la birlikte, komşularımız kendi aralarında gruplar oluşturarak o gün akşama kadar bütün Kop Dağı'nı dolaştık. Ne koyunlardan bir ize rastladık, ne de bir haber alabildik. İkinci gün, koyunlarımın çalınmış olduğuna karar verip karakola şikayette bulundum.

Şikayetim üzerine, bir süre sonra jandarma çavuşu, yanına aldığı iki jandarmayla birlikte inceleme yapma üzere evimize geldi. Çoluk çocuk demeden bütün komşulardan olay hakkında bildiklerini anlatmalarını istedi. Son altı ayda evimize gelen giden kim varsa isimlerini, başka köylerden gelenlerin köylerinin adını öğrendi. Oğlumun sünnet düğününe gelen onlarca insan hakkında ayrıntılı bilgiler verdim. Herkesi dikkatle dinledi...

Çavuş, olayı nasıl fark ettiğimi tekrar anlatmamı istedi. Kuşkulandığım biri olup olmadığını sordu. Hayır dedim. Çünkü kimseden kuşkulamıyordum.

Çavuşun sorularının çoğu Duman'ın sadık bir köpek olup olmadığını anlamaya çalışan nitelikteydi. Ağılın kapısını açık gördüğümde köpeğin

nerede olduğunu, Duman'ın hayvanlarımızı koruma çabası içinde olup olmayacağını öğrenmeye çalışıyordu. Belki size gülünç gelebilir ama sorularını Duman üzerinde yoğunlaştırmasından çavuşun, Duman'dan kuşkulandığını sandım!

Neyse, ikinci gün öğleden sonra iki jandarma, hırsızın yakalandığını ve koyunlarımın karakolun önünde olduğu haberini getirdi. Bu haber, bizi çok sevindirdi. Çünkü benzer hırsızlık olaylarının çoğunda ne hayvanlar bulunuyor, ne de hırsız yakalanıyordu. Giden gidiyor, malı çalınan kendi derdiyle baş başa kalıyordu.

Zaman kaybetmeden jandarmalarla birlikte karakolun yolunu tuttuk. Vardığımızda çavuş karakolun bahçesinde çay içiyordu. "Otur şöyle Osman Bey" dedi. Bana da bir bardak çay getirttikten sonra hırsız nasıl tespit ettiğini anlattı.

"Beni köpeğin hakkında verdiği bilgiler yönlendirdi. Köpeğin hakkında edindiğim bilgiler gereksiz yere zaman kaybetmemi önledi." dedi.

Merakla, Duman'ın benim bilmediğim özelliklerini anlatmasını bekledim. Çayından bir yudum aldıktan sonra: "Anlattığına göre köpeğin, hırsızlara sessiz kalacak bir köpek değil. Seninki gibi iri yapılı, güçlü kuvvetli bir köpeğin yanına hiçbir hırsız yaklaşamaz. Kimse böyle bir köpeğin elinden koruması altındaki hayvanları alamaz! Ben, bunu fark ettikten sonra hırsızın Duman'ın

tanıdığı biri olduğuna karar verdim. Bundan dolayı araştırmamı, daha önce sizin eve gelip gitmiş insanlar üzerinde yoğunlaştırdım. Tabi evinize gelen herkese kuşkulu biri gibi bakmadım. Öncelikle daha önce suç kaydı olanların listesini çıkardım, sonra da hayvan hırsızlığı suçu işlemiş olanları ayırttım. Ondan sonra işim kolaylaştı. Çünkü son listede bir kişinin adı vardı. Kim olduğunu benden öğrenme! Nasıl olsa biraz sonra öğrenirsin.

Hırsız, Duman'ın kendini tanıyor olmasından cesaret almış, itiraf ettiği gibi Duman, onu eve gelen konuklardan biri gibi görmüş; o da Duman'ın bu iyi niyetini kullanarak sorunsuz bir şekilde koyunları alıp götürmüş. Umarım bir daha başına böyle olaylar gelmez. Şimdi koyunlarını al ve doğru evine git. Hırsız elimizde; ona, kanunlar gerekli cezayı verecektir. Haydi geçmiş olsun!”

Sayın Yargıç,

Yukarıda anlattığım olayın tutanakları devletin resmi belgeleri arasında mevcuttur. Hırsızlık olayını soruşturan çavuşun raporunu isteyip inceleyerek Duman'ın önüne gelen herkese saldırmak gibi bir alışkanlığının olmadığını görebilirsiniz.

Sayın Yargıç,

Köpeğin, havlayarak çevreye rahatsızlık ver-

diği de abartılı bir iddiadır. Köpeğim köyden geldiğinden beri merdiven altında sessiz sedasız yatmaktadır. Kaldı havlasa bile bundan rahatsızlık duymak anlaşılır gibi değildir. Çocukların ağlaması, insanların konuşması nasıl doğal bir durumsa, köpeklerin havlaması da o kadar doğaldır. Bilirsiniz, hayvanlar durduk yere ses çıkarmazlar; ya bir isteği ya vereceği bir haber ya da paylaşacağı sevinci vardır. Kendilerine özgü çıkardıkları sesleri, onların konuşması saymak gerekir; çıkardıkları sesi gürültü sayıp susturmak, hayvanlara işkence yapmak gibi bir şeydir.

Sayın Yargıç,

Köpeklerle insanların ilişkisi insanlık tarihi kadar eskidir. Unutmamız gereken bir şey daha var ki o da bu ilişki, bizim isteğimiz üzerine, onlara gereksinim duyduğumuz için kurulmuştur. Onlar pekâlâ bizden ayrı yaşayabilirlerdi. Köpekleri evcilleştirirken alışkanlıklarını değiştirdiğimizi kabul edip, sonradan kendi yaşantımızdaki değişiklik nedeniyle onları gözden çıkarmamalıyız. Kuşkusuz onlara eskisi gibi gereksinim duymayacağız ancak bu, özellikle tarih boyunca köle gibi hizmetinden yararlandığımız köpekleri kendi değişim sürecimizin dışına atmamızı gerektirmez.

Geçmişte köpeklerle sağladığımız güvenliğimizi, şehirleştikçe insanlara devretmemizin, kö-

peklere olan gereksinimimizi ortadan kaldırdığını ben de kabul ediyorum! Tabi ki artık güvenliğimizi köpeklerle sağlamayacağız. Ama geçmişte korumasına muhtaç olduğumuz köpeklerin, bizim tarafımızdan güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi de anlaşılır bir davranış değildir. Bütün bu anlatıklarımından dolayı bana vereceğiniz ceza, doğrudan Duman'a verilmiş bir ceza olacaktır. Çünkü o, ben olmadan yaşayamaz!

Sayın Yargıç,

Son olarak şunu da belirtmeliyim ki insanların köpeklerle olan tarihsel ilişkisini yok sayıp imha edilmelerine taraf olmak, bizi bu çağda, binlerce yıl önce köpeklere eziyet edenlerin cezalandırıldığı Mısırlıların gerisine götürecektir.

Bu dava ile ilgili yargınızı oluştururken, hayvanları gereksiz gören kentli kültürünün baskısı altında hazırlanan; varlığını bilmediğim, öğrendiğimde anlamını kavrayamadığım kanuna dayalı gerekçelere, savunmamda esas aldığım etik gerekçeleri de katarak karar vermenizi dilerim.

Yargıç sizsiniz, kararı siz verin...